

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

Sotemarkkinoiden sääntelyn keskeisiä kysymyksiä

-

taloustieteen näkökulma

29.9.2017

Oskari Nokso-Koivisto

Taloustiede, Aalto

Esitys

- Taustaa
- Soten markkinat

Taustaa

- Aallon taloustieteilijöiden ja STM:n yhteishanke
- Akateemisessa ryhmässä mukana prof. Matti Liski, prof. Otto Toivanen, tutkimusassistentti Mikko Meuronen ja projektipäällikkö Oskari Nokso-Koivisto
- Tavoitteena jäsentää sote-markkinoiden sääntelyn peruskysymyksiä
- Raportti:
http://alueuudistus.fi/documents/1477425/2234118/SOTE_Aalto2.pdf/cdd37f1a-5fdd-4ba0-baa2-583501fcdfcf

Markkinoista

- 20 miljardin euron vuosittaiset markkinat
- Markkinat yleensä säänneltyjä
- Markkinoilla yhteisiä lainalaisuuksia
- Koska kaikki markkinat poikkeavat ideaalista, sääntelyä rakennettaessa huomioitava erityispiirteet
- Mahdollisena hyötynä tehokkuuden kasvu
- Markkinoiden hyödyistä päästään nauttimaan ainoastaan,
 1. sääntely rakennetaan sellaiseksi, että yritykset on saada kilpailemaan yhteiskunnan näkökulmasta oikeista asioista
 2. tehokkuushyödyt jaetaan oikeassa suhteessa maksajalle/ kuluttajalle ja tuottajalle

Ketkä toimivat sotemarkkinoilla?

- Potilas
 - Omaisat
- Palvelun tuottaja
 - Julkinen
 - Yksityinen
- Rahoittaja
 - Valtio
 - Maakunta

Sote-markkinoiden erityispiirteitä

- Maksaja ja ostaja ovat eri tahot, toisin kuin useimmilla markkinoilla
- Tuote on asiakkaalle tavallista monimutkaisempi ymmärtää ja erityisesti laatu paljastuu usein vasta jälkeenpäin
- Toisin kuin useimmilla markkinoilla, yksittäisen tuottajan kustannukset riippuvat voimakkaasti siitä, millaisia asiakkaita tuottaja onnistuu saamaan
- Erot informaatioissa asiakkaan, tuottajan ja maksajan välillä vaikuttavat kenties ratkaisevasti markkinoiden toimivuuteen

Tarkkuutta vaativa asia 1:

Asiakkaiden valikointi

- Tuottaja pyrkii saamaan sellaisia asiakkaita, joista kustannus saatuun korvaukseen nähden pieni
- Kysymyksiä:
 - Onko kannuste olemassa?
 - Onko informaatiota tarjolla?
 - Onko mahdollista?
 - Millaiset mahdollisuudet estämiseen?

Tarkkuutta vaativa asia 2: Kustannusten ulkoistus

- Tuottaja pyrkii siirtämään yksittäisen asiakkaan kustannuksia kolmannelle taholle eli käytännössä maakunnalle.
- Kysymyksiä:
 - Onko mahdollista?
 - Millaiset mahdollisuudet estämiseen?

Tarkkuutta vaativa asia 3:

Palveluverkon hallinta

- Huolehditaan siitä, että palveluita on saatavilla myös suurten asutuskeskusten ulkopuolella.
- Kysymyksiä:
 - Minne palveluverkko laajenee esitetyllä perusmallilla?
 - Miten aukkopaidat täytetään?

Tarkkuutta vaativa asia 4:

Markkinat ja kilpailu

- Mahdollisuudet muuttuvat todellisuudeksi vain, jos uudistus toteutetaan tavalla, joka varmistaa riittävän kovan kilpailun yritysten välillä.
- Kysymyksiä:
 - Mikä on kilpaileva yksikkö?
 - Millainen on markkinoiden tasapainotila?
 - Onko alalle tulo helppoa?
 - Ovatko asiakkaat aktiivisia?